

SISEMINISTEERIUM

KÄSKKIRI

19.09.2023 nr 1-3/107

**Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi
meetme nr 2.2 „Integratsioonimeetmete
tõhustamine kolmandate riikide kodanike
sotsiaalseks ja majanduslikuks
kaasamiseks ning aktiivseks osalemiseks
vastuvõtvas ühiskonnas“ toetuse andmise
tingimused**

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõigete 2 ja 4 alusel.

Toetuse andmise tingimuste abikõlblikkuse periood
01.06.2023–31.10.2029

Elluvijjad
Kultuuriministeerium
Integratsiooni Sihtasutus

Korraldusasutus, rakendusüksus, rakendusasutus
Siseministeerium

1. Reguleerimisala ja seoses Eesti riigi eesmärkidega

Käskkirjaga reguleeritakse siseministri 12. detsembri 2022. a käskkirjaga nr 1-3/96 kinnitatud Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi 2021-2027 rahastamiskava meetme nr 2.2. „**Integratsioonimeetmete tõhustamine kolmandate riikide kodanike sotsiaalseks ja majanduslikuks kaasamiseks ning aktiivseks osalemiseks vastuvõtvast ühiskonnas**“ toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ning korda.

1.1. Seosed Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ja Eesti riigi eesmärkidega.

1.1.1. Toetuse andmise tingimused (edaspidi *TAT*) on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1147, millega loodi Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond (edaspidi *AMIF*), eesmärgiga „aidata kaasa rändevoogude tõhusale haldamisele ning ühise varjupaigapoliitika ja ühise rändepoliitika rakendamisele, tugevdamisele ja arendamisele vastavalt asjaomasele liidu *acquis*’le ning järgides täielikult liidu ja liikmesriikide rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest, mille osalised nad on“ ning erieesmärgiga nr 2 „tugevdada ja arendada seaduslikku rännet liikmesriikidesse vastavalt nende majanduslikele ja sotsiaalsetele vajadustele ning edendada kolmandate riikide kodanike tõhusat integratsiooni ja sotsiaalset kaasamist ja aidata sellele kaasa“;

1.1.2. Eesti riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärk on eesti rahvuse, keele ja kultuuri elujõu suurendamine ning demokraatliku ja turvalise riigi edendamine. Strateegia üheks sihiks on seotud kõigi inimeste vajadustega arvestav, turvaline ning kvaliteetne elukeskkond. *TAT*i tegevused on seotud strateegia „Eesti 2035“ arenguvajadusega „Ühiskond ja võimalused“. Tegevused on seotud Eesti pikaajalise strateegia „Eesti 2035“ sihtidega „Eestis elavad arukad, tegusad ja tervist hoidvad inimesed“, „Eesti ühiskond on hooliv, koostöömeelne ja avatud“ ning „Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik“. Projektide elluviijad vastutavad, et projektide tegevused aitavad lahendada strateegias „Eesti 2035“ toodud arenguvajadusi.

1.1.3. *TAT*i projektid on seotud valdkondliku arengukavaga „Sidusa Eesti arengukava 2030“ ja aitavad kaasa nii selle üldeesmärgi „Eesti on sidus ja kaasav ühiskond“ kui ka alaeesmärgi 1 „Kohanemist ja lõimumist toetav Eesti“ täitmisel. Tegevustega tõstetakse ja kohaliku meedia võimekust kajastada sisserände ja Eestis elavate kolmandate riikide kodanikega seotud teemat, tõstetakse kolmandate riikide kodanike keeleoskuse taset ning teadmisi riigi ning ühiskonna toimimise, igapäevase eluolu, töö, õppimise ja perekonnaga seotud teemadel, tagatakse regulaarne teabe jagamine kohalikele omavalitsustele rände, lõimumise ja kultuurilise mitmekesisuse teemadel, arendatakse huvipõhist koostööd ja võrgustikke sihtrühmade iseseisvaks toimetulekuks olulistel eluvaldkondades ning suurendatakse teadlikkust sihtrühmadele pakutavatest teenustest infoplatvormide ning digiteenuste arendamise kaudu.

1.1.4. Toetatavad tegevused on seotud „Siseturvalisuse arengukava 2020–2030“ alaeesmärgiga 4.4 „Eesti arengut toetav kodakondsus-, rände- ja identiteedipoliitika“, mille kohaselt on Eesti kodakondsus-, rände- ja identiteedihalduspoliitika usaldusväärne, innovaatiline ja inimesekeskne, toetades Eesti arengut, ühiskonna sidusust ja toimimist ning tagades siseturvalisust.

1.1.5. *TAT*i ettevalmistamisel on arvesse võetud ka Euroopa Komisjon soovitusi *AMIF*i vahendite kasutamiseks.

2. Toetatavad tegevused ja eesmärgid

*TAT*i eesmärgid saavutatakse alljärgnevate toetatavate tegevuste elluviimise tulemusel.

Meetmest toetatakse projekte, mis:

- aitavad kaasa AMIFI poliitikaeesmärgi ning erieesmärgi nr 2 täitmisesse;
- on kooskõlas siseturvalisuspoliitika fondide seirekomitee kinnitatud üldiste valikukriteeriumidega, on mittediskrimineerivad ja läbipaistvad, arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060¹ artiklis 9 sätestatud horisontaalseid põhimõtteid ning lähtuvad põhiõiguste hartast ja arvestavad võrdsete võimaluste põhimõttega, sh välditakse diskrimineerimine ja tagatakse ligipääsetavus. Nimetatud põhimõtete hoidmist ja strateegia „Eesti 2035“ sihtide saavutamist soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi ja ligipääsetavust toetaval moel mõõdetakse järgmiste „Eesti 2035“ näitajatega: "Soolise võrdõiguslikkuse indeks", millesse panustatakse soolise võrdõiguslikkuse alase teadlikkuse tõstmise tegevustega; „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“, millesse panustatakse võrdse kohtlemise alase teadlikkuse tõstmisega ja „Ligipääsetavuse näitaja“, millesse panustatakse erivajadusega inimestele ligipääsetavuse tagamisega füüsilisele ja virtuaalsele keskkonnale ning ja kommunikatsioonile;
- on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, millega ei tekitata määruse nr 2020/852² artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonnanäitajale;
- on vastavuses AMIFI rakenduskava horisontaalsete tingimustega.

2.1. Teadlikkuse tõstmine lõimumisest, sh kohaliku meedia kaasamine ja võimestamine

2.1.1. Projekti eesmärk ja sisu

Projekti eesmärk on suurendada kohaliku meedia võimekust kajastada sisse- ja välisriikide elavate kolmandate riikide kodanikega seotud temaatikat, tõsta kohalike meediakanalite professionaalsust ja toodetava sisu kvaliteeti. Samuti tõsta kohalike elanike teadlikkust lõimumisest ning rändest ja rändekanalitest. Projekt panustab valdkondliku arengukava „Sidusa Eesti arengukava 2030“ tegevussuunda 1.2. „Ühine, arusaadav ja usaldusväärne kommunikatsiooni- ja inforuum“ luues eeldusi ühise kultuuri- ja infovälja tekkimiseks ja arendamiseks. Tegevuste tulemusena on Eestis elavad inimesed ühises, arusaadavas ja usaldusväärses Eesti kommunikatsiooni- ja inforuumis ning tänu mitmesuguste vajaduspõhiste infokanalite olemasolule on inimesed hästi kursis Eestis toimuvaga. Tagatud on regulaarne, selge ja faktiline lõimumislane avalik kommunikatsioon ning asjakohase riigiinfo edastamine, mille tulemuseks on Eesti elanikkonna teadmiste suurendamine lõimumisvaldkonnast, inimõigustest ning võrdsest kohtlemisest ja ühiskonna polariseerumise vähenemine.

Projekti raames viiakse ellu järgmised tegevused:

- **Kohalikes meedia- ja infokanalites töötavate ajakirjanike koolitused** lõimumise,- ja rändevaldkonnas, **võrgustumisüritused** (konverentsid, kohtumised, õppereisid jne) ning **praktika meediaväljaannetes**.
- **Kohalike meediakanalite võimestamine:** uute rahastamismudelite tutvustamine kohalikele erameediakanalite töötajatele, SEO ehk otsingumootoritele optimeerimine,

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43) artikli 17 tähenduses.

sotsiaalmeedia kasutamine, uute meediumite (*podcastid, youtube kanalite jne*) kasutamine, efektiivsem meeskonnatöö, kogukondade kooshoidmine ning kaasamine oma eesmärkide saavutamiseks.

2.1.2. Projekti tulemus

Projekti tegevuste tulemusena suureneb kohaliku meedia võimekus kajastada siserände ja sihtrühmaga seotud temaatikat (sisserände põhjusi, Eestis elamise kogemust, lõimumise väljakutseid, siserände ja kohaliku arengu seoseid jne) ning kasvab kohalike kanalite professionaalsus, toodetava sisu kvaliteet ning ajakirjanike pädevused ja oskused, samuti kohalike elanike teadlikkus lõimumisest, rändest ja rändekanalitest.

2.1.3. Projekti sihtrühm

Projekti sihtrühmaks on kohalike meediakanalite töötajad.

2.1.4. Projekti abikõlblikkuse periood

Projekti tegevused viiakse ellu perioodil 01.06.2023–30.06.2029.

Abikõlblikud kulud:

- personalikulud (sh projektijuhtimine ja ekspertide tasud);
- erisoodustusena käsitletav kulu ja sellelt makstav maks;
- sihtrühma õppereisidega Euroopa Liidu riikidesse seotud kulud/ lähetuste kulud (sh päevaraha ja kindlustus);
- konverentside, seminaride ja koostöötegevuste korraldamise ning nendel osalemise kulud;
- koolituskulud (sh materjalide koostamine);
- tõlkekulud vastavalt sihtrühma vajadustele (sh kirjalik ja suuline tõlge);
- kommunikatsioonitegevuste kulud.

2.1.5. Projekti elluviija

Kultuuriministeerium

2.2. Eesti keele kursused rahvusvahelise kaitse saajatele

2.2.1. Projekti eesmärk ja sisu

Projekti eesmärk on pakkuda sihtrühmale A1-B1 tasemel keeleõpet, mis toetab eesti keele omandamist ja praktiseerimist ning aitab kaasa ühiskonnas kohanemisele ning hilisemale lõimumisele.

Projekt panustab valdkondliku arengukava „Sidusa Eesti arengukava 2030“ tegevussuunda 1.5. „Eesti keele oskuse, riigi ja kultuuriruumiga sideme suurendamine“.

Tegevuste tulemusena eesti keelest erineva emakeelega inimeste eesti keele oskuse tase ja eesti keelt aktiivselt kasutajate arv kasvab.

Tegevuste kavandamisel ja elluviimisel arvestatakse osalejate soost, rahvusest, vanusest, usulisest veendumusest, puudest jms tulenevate võimalike erinevustega olukorras ja vajadustes ja seatakse eesmärgiks tagada kõigile võrdsed võimalused tegevustes osalemiseks.

Projekti raames viiakse ellu järgmised tegevused

- A1-B1 tasemel keeleõpe (sealhulgas pakutakse keeleõpet terviklahendusena, st kui inimene on edukalt lõpetanud A1-taseme, saab ta võimaluse õppida järgmistel tasemetel kuni B1-tasemeni, võimalusel arvestades sealhulgas õppija vajadusi, sihtrühma eripära ja erineva lähenemise olulisust (individuaalsust, kultuurilist eripära, kirjaoskamatus, puuet jm);

- metoodiliste ja õppematerjalide ülevaatamine ning vajadusel uuendamine või uute väljatöötamine.

2.2.2. Projekti tulemus

Keeleõppes osalenud inimesed on parandanud oma keeleoskust vähemalt ühe taseme võrra. Olemasolevad metoodilised materjalid ja õppematerjalid on vajadusel ajakohastatud või on välja töötatud uued täiendavad õppematerjalid.

2.2.3. Projekti sihtrühm

Projekti sihtrühm on rahvusvahelise kaitse saajad.

2.2.4. Projekti abikõlblikkuse periood ja abikõlblikud kulud.

Projekti tegevused viiakse ellu perioodil 01.06.2023–31.10.2029.

Abikõlblikud kulud käesoleva projekti vaates on:

- personalikulud (sh projektijuhtimine ja ekspertide tasud);
- tööjõumaksud ning erisoodustusena käsitletav kulu ja sellelt makstav maks;
- koolituste jt korraldamise kulud;
- osalejate õppevahendite ja -materjalide kulud;
- vajadusel toitlustuse kulud sihtrühmale;
- metoodiliste, õppe- ning infomaterjalide väljatöötamise, uuendamise või soetamise kulud, sealhulgas litsentsi- ja autoritasu;
- tõlkekulud vastavalt sihtrühma vajadustele (sh kirjalik ja suuline tõlge);
- kommunikatsioonitegevuste, sh teavitustegevuste kulud;
- lähetus- ja transpordikulu tegevust elluviivale otsesele personalile või muudele isikutele, kes osalevad tegevuste elluviimises ja kelle lähetuse ja transpordiga seotud kulud on toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud.

2.2.5. Projekti elluviija

Integratsiooni Sihtasutus

2.3. Koostöötegevused kolmandate riikide kodanike, sh rahvusvahelise kaitse saajate, ühiskondliku aktiivsuse tõstmiseks

2.3.1. Projekti eesmärk ja sisu

Projekti eesmärk on suurendada sihtrühma iseseisvat toimetulekut Eestis elamise, sealhulgas huvipõhise võrgustamise ja koostöö kaudu kohaliku elanikkonnaga. Koostöötegevused korraldatakse eelkõige nendes omavalitsustes, kus elab palju kolmandate riikide kodanikke, sh rahvusvahelise kaitse saajaid. Tegevuste kaudu kohaliku elanikkonnaga toetatakse huvipõhise koostöö, kontaktide ja võrgustike loomist või arengut sihtrühmale olulistes eluvaldkondades (sh kultuur, vabatahtlik töö, huviharidus, ettevõtlus vms).

Projekt panustab valdkondliku arengukava „Sidusa Eesti arengukava 2030“ tegevussuunda 1.3. „Ühtekuuluvustunnet toetavate sotsiaalsete kontaktide soodustamine“ ja programmi „Kogukondlik Eesti“³.

Toetatava tegevuse tulemusena osalevad erineva emakeelega inimesed kogukondlikes tegevustes ning nende vahel tekivad otsekontaktid.

Tegevuste kavandamisel ja elluviimisel arvestatakse osalejate soost, rahvusest, vanusest, usulisest veendumusest, puudest jms tulenevate võimalike erinevustega olukorras ja

³ <https://www.siseministeerium.ee/kogukondliku-eesti-programm>

vajadustes ja seatakse eesmärgiks tagada kõigile võrdsed võimalused tegevustes osalemiseks

Projekti raames arendatakse uusi või olemasolevaid koostöötegevusi ning viiakse ellu erinevad tegevusi, sh:

- seminarid ja teemapäevad;
- töötod ja arutelud;
- huviringid;
- praktilised tegevused, mis toetavad sihtrühma kontakte kohalike elanikega ja aitavad kaasa ühiskondliku ja kogukondliku aktiivsuse parendamisele jms.

2.3.2. Projekti tulemus

Projekti tulemusel on tihenunud sihtrühma kontaktid kohalike elanikega ja paranenud nende iseseisev toimetulek Eesti ühiskonnas ning kohalikes kogukondades.

2.3.3. Projekti sihtrühm

Projekti sihtrühm on kolmandate riikide kodanikud, sh rahvusvahelise kaitse saajad ning kohalikud elanikud.

2.3.4. Projekti abikõlblikkuse periood

Projekti tegevused viiakse ellu perioodil 01.06.2023–31.10.2029.

Abikõlblikud kulud käesoleva projekti vaates on:

- personalikulud (sh projektijuhtimine ja ekspertide tasud);
- erisoodustusena käsitletav kulu ja sellelt makstav maks;
- tegevuste korraldamise kulu (nt ruumirent, materjalide soetamine);
- vajadusel toitlustuse-, majutuse- ja transpordikulud sihtrühmale;
- meetoodiliste ning infomaterjalide väljatöötamise, uuendamise või soetamise kulud, sealhulgas litsentsi- ja autoritasu;
- tõlkekulud vastavalt sihtrühma vajadustele (sh kirjalik ja suuline tõlge);
- kommunikatsioonitegevuste, sh teavitustegevuste kulud;
- analüüsi, teenusdisaini ja hindamise kulu
- lähetus-, toitlustus- ja transpordikulu tegevust elluviivale personalile või muudele isikutele, kes osalevad tegevuste elluviimises ja kelle lähetuse-, toitlustuse- ja transpordiga seotud kulud on toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud.

2.3.5. Projekti elluviija

Integratsiooni Sihtasutus

2.4. Kohalike omavalitsuste võimekuse suurendamine kolmandate riikide kodanike, sh rahvusvahelise kaitse saajate, toetamiseks ja sisserände väljakutsete lahendamiseks (teabe vahendamine ja avalike teenuste pakkumise toetamine)

2.4.1. Projekti eesmärk ja sisu

Projekti eesmärk on teabe jagamine kohalikele omavalitsustele ja nende allasutuste (edaspidi KOV) ametnikele ja töötajatele rände, lõimumise, kultuurilise mitmekesisusega toimetuleku jt seotud teemadel, tagades ajakohase teabe kättesaadavuse.

Projekt panustab valdkondliku arengukava „Sidusa Eesti arengukava 2030“ tegevussuunda 1.6. „Kohaliku tasandi toetamine ja sektoriüleste partnerlussuhete arendamine“. Tegevuste tulemusena on KOV asutused, kes puutuvad sihtrühmaga kokku, teadlikumad rände, lõimumise (sh kohanemise), kultuurilise mitmekesisuse ja võrdse kohtlemise teemadest. Tegevustes osalejatele tagatakse võrdne ligipääs sõltumata nende

soost, vanusest, erivajadustest, rahvuslikust või usulisest taustast ja veendumustest vms. Projekti raames kaardistatakse olemasolevad KOV-idele suunatud teabe- ja infomaterjalid, vajadusel uuendatakse või töötakse välja uued materjalid. KOV-idele korraldatakse maakondlikke teabepäevi, sh koolitusi, koostööüritusi, töötubasid, arutelusid jms.

2.4.2. Projekti tulemus

Projekti tegevuste tulemusel paraneb kohaliku omavalitsuse ja nende allasutuste ametnikel ning töötajatel ajakohase info kättesaadavus ning teadmised ja teadlikkus rände, lõimumise ja kultuurilisest mitmekesisusest

2.4.3. Projekti sihtrühm

Projekti sihtrühm on kohalike omavalitsuste ja nende allasutuste ametnikud ning töötajad, kogukondade esindajad.

2.4.4. Projekti abikõlblikkuse periood

Projekti tegevused viiakse ellu perioodil 01.06.2023–31.10.2029.

Abikõlblikud kulud:

Abikõlblikud kulud käesoleva projekti vaates on:

- personalikulud (sh projektijuhtimine, sh ekspertide tasud);
- erisoodustusena käsitletav kulu ja sellelt makstav maks;
- teabepäevade, koolituste jms tegevuste korraldamise kulud;
- info- ja teavitusematerjalide väljatöötamise, uuendamise, trükkimise ja levitamise kulud, sealhulgas litsentsi- ja autoritasu;
- tõlkekulud vastavalt sihtrühma vajadustele (s.h. kirjalik ja suuline tõlge);
- vajaduse- toitlustus-, majutus- ja transpordikulud sihtrühmale;
- lähetus-, toitlustus- ja transpordikulu tegevust elluviivale otsesele personalile või muudele isikutele, kes osalevad tegevuste arendamises või elluviimises ja kelle lähetuse-, toitlustuse- ja transpordiga seotud kulud on toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud.

2.4.5. Projekti elluviija

Integratsiooni Sihtasutus

2.5. Infoplatvormide ja digiteenuste arendamine

2.5.1. Projekti eesmärk on avalike teenuste kasutamist toetavate digiplatvormide ja -teenuste uuendamine ning vajadusel uute loomine, mis võimaldab kolmandate riikide kodanikel, sh rahvusvahelise kaitse saajatel, orienteeruda erinevate teenuste vahel. Selleks on vaja tõsta sihtrühmale digiplatvorme ja -teenuseid disainivate lõimumise valdkonna spetsialistide kompetentsi (nt koolitused, õppereisid, kogemuskohatumised). Projekt panustab valdkondliku arengukava „Sidusa Eesti arengukava 2030“ tegevussuunda 1.1 „Tänapäevaste, nutikate ja tulemuslike kohanemis- ning lõimumisteenuste arendamine“. Tegevuse tulemusena on vajaduspõhised kohanemis- ja lõimumisteenused korraldatud kliendikeskselt ja tulemuslikult, sihtrühm on teadlik pakutavatest teenustest ning teenuseid arendavad spetsialistid kompetentsed.

Infoplatvormide ja digiteenuste arendamisel lähtutakse avaliku teabe seaduse §-s 32 ja ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 28. veebruari 2019. a määruses nr 20 „Veebilehe ja mobiilirakenduse ligipääsetavuse nõuded ning ligipääsetavust kirjeldava teabe avaldamise kord“ kehtestatud ligipääsetavusnõuetest (sealhulgas vastavus

standardile EN 301 549).“⁴

2.5.2. Projekti tulemusel on uuendatud ja/või loodud digiplatvormid ja -teenused lõimumise valdkonnas.

2.5.3. Projekti sihtrühm

Projekti sihtrühm on kolmandate riikide kodanikud, sh rahvusvahelise kaitse saajad ning lõimumise valdkonna spetsialistid.

2.5.4. Projekti abikõlblikkuse periood

Projekti tegevused viiakse ellu perioodil 01.06.2023–31.10.2029.

Abikõlblikud kulud:

Abikõlblikud kulud käesoleva projekti vaates on:

- personalikulud (sh projektijuhtimine ja ekspertide tasu);
- erisoodustusena käsitletav kulu ja sellelt makstav maks;
- teabepäevade, koolituste jms korraldamise kulud;
- info- ja teavitusmaterjalide väljatöötamise, trükkimise ja levitamise kulud;
- tõlkekulud vastavalt sihtrühma vajadustele (s.h. suuline ja kirjalik tõlge);
- riigisisene ja rahvusvaheline lähetus- ja transpordikulu tegevust elluviivale otsesele personalile või muudele isikutele, kes osalevad tegevuste arendamises või elluviimises ja kelle lähetuse ja transpordiga seotud kulud on toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud;
- analüüsi ja teenusdisaini kulu;
- infotehnoloogilised arendus-, testimis-, majutamise- ja halduskulud, litsentsi-, serveri-, ja domeenitasud;
- vara amortisatsioon, kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikliga 67.

2.5.5. Projekti elluviija

Integratsiooni Sihtasutus

2.6. Kohanemisprogramm rahvusvahelise kaitse saajatele

2.6.1. Projekti eesmärk ja sisu

Projekti eesmärk on pakkuda rahvusvahelise kaitse saajatele kohanemisprogrammi ning toetada seeläbi rahvusvahelise kaitse saajate rändeprotsessi ja kohanemist, tagades neile teadmised riigi ning ühiskonna toimimise, igapäevase eluolu, töö, õppimise ja perekonnaga seotud teemadel. Projekt panustab valdkondliku arengukava „Sidusa Eesti arengukava 2030“ tegevussuunda 1.5. „Eesti keele oskuse, riigi ja kultuuriruumiga sideme suurendamine“. Tegevuste tulemusena kasvab eesti keelest erineva emakeelega inimeste teadlikkus riigi ning ühiskonna toimimise, igapäevase eluolu, töö, õppimise ja perekonnaga seotud teemadel.

Tegevuste elluviimisel arvestatakse osalejate soost, vanusest, erivajadusest, usulistest veendumustest jm tulevate võimalike erinevate vajaduste ja ootustega.

Projekti raames viiakse ellu järgmised tegevused:

- kohanemisprogrammi koolituste pakkumine rahvusvahelise kaitse saajatele vastavalt Kohanemisprogrammi määruse lisale 7⁵.

---

⁴ <https://ttja.ee/digiligaasetavuse-tagamine/nouded>

⁵ Kohanemisprogrammi määrus, LISA 7, https://www.riigiteataja.ee/akti/isa/1220/6202/2015/KuM_m8_lisa7.pdf#

- koolitus- ja metoodiliste materjalide vahehindamine ja uuendamine, uute materjalide koostamine. Hinnatakse rahvusvahelise kaitse saajate kohanemiskoolituste kõikide moodulite sisu ning metoodiliste materjalide aja- ja asjakohasust ning vastavalt hindamise tulemustele uuendatakse või koostatakse lisamaterjale. Tegevuse peamiseks eesmärgiks on hinnata materjalide aja- ja asjakohasust ning teha vajaduspõhised muudatused materjalides toetamaks rahvusvahelise kaitse saajate iseseisvat toimetulekut. Arvesse võetakse materjalide kooskõla soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetega ning hinnatakse erivajadusega inimestele vajalike ja asjakohaste õppematerjalide olemasolu.

2.6.2. Projekti tulemus

Projekti raames toetatakse rahvusvahelise kaitse saajate kohanemist. Seeläbi on paranenud nende teadmised riigi ja ühiskonna toimimise, igapäevase eluolu, töö, õppimise ja perekonnaga seotud teemadel.

2.6.3. Projekti sihtrühm

Projekti sihtrühm on rahvusvahelise kaitse saajad.

2.6.4. Projekti abikõlblikkuse periood ja abikõlblikud kulud.

Projekti tegevused viiakse ellu perioodil 01.10.2023–31.10.2029.

Abikõlblikud kulud käesoleva projekti vaates on:

- personalikulud (sh projektijuhtimine ja ekspertide tasud);
- erisoodustusena käsitletav kulu ja sellelt makstav maks;
- tegevuste korraldamise kulu;
- osalejate õppevahendite ja -materjalide kulud;
- vajadusel toitlustuse-, majutuse- ja transpordikulud sihtrühmale;
- metoodiliste ning infomaterjalide väljatöötamise, uuendamise või soetamise kulud, sealhulgas litsentsi- ja autoritasu;
- tõlkekulud vastavalt sihtrühma vajadustele (sh kirjalik ja suuline tõlge);
- kommunikatsioonitegevuste, sh teavitustegevuste kulud;
- analüüsi, teenusdisaini ja hindamise kulu
- lähetus-, toitlustus- ja transpordikulu tegevust elluviivale personalile või muudele isikutele, kes osalevad tegevuste elluviimises ja kelle lähetuse-, toitlustuse- ja transpordiga seotud kulud on toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud.

2.6.5. Projekti elluviija

Integratsiooni Sihtasutus

3. Riigiabi

Toetatavate tegevuse elluviimisega seotud kulude hüvitamine ei ole riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 mõistes.

4. Tulemused ja näitajad⁶

4.1. Punktis 2 nimetatud tegevuste seireks ja hindamiseks kasutatavad väljundnäitajad.

Kõikide näitajate algtase on 0.

Projekt	Näitaja kood (kui kohaldub) nimetus	Näitaja mõõtühik	Sihttase 2024	Sihttase 2029	Selgitav teave
Teadlikkuse tõstmine	AMIF O.2.4.	Arv	1	2	Teabepakett on osalejatele

⁶ Näitajad kõik kokku moodustavadki tulemused.

kohanemisest ja lõimumisest, sh kohaliku meedia kaasamine ja võimestamine	Teabepakettide ja kampaaniate arv, mille eesmärk on suurendada teadlikkust liitu suunduvatest seaduslikest rändekanalitest				antavate asjakohaste dokumentide kogum. Teabepakett loetakse üheks paketi, olenemata voldikute/plakatite/brošüüride või muude materjalide arvust. Teabepakett võib koosneda ühest või erinevat tüüpi materjalidest. Teavituskampaania/teadlikkuse suurendamine on suunatud laiemale üldsusele, mitte tingimata kontaktidele üksikisikutega, kes kasutavad erinevaid kanaleid.
Infoplatvormide ja digiteenuste arendamine	AMIF O.2.4. Teabepakettide ja kampaaniate arv, mille eesmärk on suurendada teadlikkust liitu suunduvatest seaduslikest rändekanalitest	Arv	1	1	Teabepakett on osalejatele antavate asjakohaste dokumentide kogum. Teabepakett loetakse üheks paketi, olenemata voldikute/plakatite/brošüüride või muude materjalide arvust. Teabepakett võib koosneda ühest või erinevat tüüpi materjalidest. Teavituskampaania/teadlikkuse suurendamine on suunatud laiemale üldsusele, mitte tingimata kontaktidele üksikisikutega, kes kasutavad erinevaid kanaleid.
Eesti keele kursused rahvusvahelise kaitse saajatele	AMIF O.2.3.1 Toetatud osalejate arv, millest omakorda: <i>* keelekursusel osalejate arv</i>	Arv	70	340	Käesoleva näitaja tähenduses on osaleja rahvusvahelise kaitse saaja, kes osaleb eesti keele kursustel. Iga osalejat loetakse üks kord projekti jooksul ka siis, kui sama osaleja osaleb mitmes projekti tegevuses.
Koostöötegevused kolmandate riikide kodanike, sh rahvusvahelise kaitse saajate, ühiskondliku aktiivsuse tõstmiseks	AMIF O.2.3.3 Toetatud osalejate arv, millest omakorda: <i>* personaalset kutsenõustamist saanud osalejate arv</i>	Arv	250	700	Osaleja - füüsiline isik, kes saab projektist otsest kasu. Käesoleva näitaja tähenduses on osaleja kolmanda riigi kodanik, sh rahvusvahelise kaitse saaja, kes saab tegevustes osalemise kaudu tuge ja nõustamist ühiskondliku aktiivsuse tõstmiseks, paremaks kohanemiseks jms. Iga osalejat loetakse üks kord projekti jooksul ka siis, kui sama osaleja osaleb mitmes projekti tegevuses.

Kohalike omavalitsuste võimekuse suurendamine kolmandate riikide kodanike, sh rahvusvahelise kaitse saajate, toetamiseks ja sisserände väljakutsete lahendamiseks (teabe vahendamine ja avalike teenuste pakkumise toetamine)	AMIF O.2.2 Integratsioonimeetmete rakendamisel toetatud kohalike ja piirkondlike ametiasutuste arv	Arv	15	15	Kohalik ja piirkondlik ametiasutus tähendab institutsiooni, mis ei ole osa keskvalitsusest. Käesoleva näitaja tähenduses peetakse arvestust maakondade üle, kes projektis osalevad ja keda loetakse projekti jooksul üks kord.
Kohanemisprogramm rahvusvahelise kaitse saajatele	AMIF O.2.3.2 Toetatud osalejate arv, millest omakorda: <i>*ühiskonnaõpetuse kursusel osalejate arv</i>	arv	48	168	Osaleja - füüsiline isik, kes saab projektist otsest kasu. Käesoleva näitaja tähenduses on osaleja rahvusvahelise kaitse saaja. Iga osalejat loetakse üks kord projekti jooksul ka siis, kui sama osaleja osaleb mitmes projekti tegevuses.

4.2. Punktis 2 nimetatud projektide seireks ja hindamiseks kasutatavad tulemusnäitajad. Näitajate algtasemed on 0.

Projekt	Näitaja kood ja nimetus	Näitaja mõõtühik	Sihhtase 2029	Selgitav teave
Eesti keele kursused kolmandate riikide kodanikele, sh rahvusvahelise kaitse saajatele	AMIF R.2.8 Nende keelekursustel osalejate arv, kes on parandanud oma vastuvõturiigi keele oskuse taset pärast keelekursuse lõpetamist vähemalt ühe taseme võrra vastavalt Euroopa keeleõppe raamdokumendile või samaväärsele riiklikule näitajale.	arv	146	Osaleja - füüsiline isik, kes saab projektist otsest kasu. Käesoleva näitaja tähenduses on osaleja kolmanda riigi kodanik, sh rahvusvahelise kaitse saaja, kes osaleb eesti keele kursustel ja kelle keeletase vastuvõtvas riigis on paranenud.
	AMIF R.2.9 Nende osalejate arv, kes teatasid, et tegevus aitas nende integreerumisele kaasa	Arv	286	Osaleja - füüsiline isik, kes saab projektist otsest kasu. Käesoleva näitaja tähenduses on osaleja kolmanda riigi kodanik, sh rahvusvahelise kaitse saaja, kes osaleb projekti tegevuses, mis aitab kaasa tema integreerumisele. Käesoleva näitaja tähenduses on osaleja kolmanda riigi kodanik, sh rahvusvahelise kaitse saaja, kes osaleb projekti tegevuses, mis aitab kaasa tema integreerumisele. Selleks et teha kindlaks, kas tegevus aitas osaleja integreerumisele kaasa, tuleb igalt osalejalt küsida tema arvamust peale iga tegevuse lõppu.
Koostöötegevused kolmandate riikide kodanike, sh rahvusvahelise kaitse saajate, ühiskondliku aktiivsuse tõstmiseks	AMIF R.2.9 Nende osalejate arv, kes teatasid, et tegevus aitas nende integreerumisele kaasa	arv	413	Osaleja - füüsiline isik, kes saab projektist otsest kasu. Käesoleva näitaja tähenduses on osaleja kolmanda riigi kodanik, sh rahvusvahelise kaitse saaja, kes osaleb projekti tegevuses, mis aitab kaasa tema integreerumisele. Käesoleva näitaja tähenduses on osaleja

				kolmanda riigi kodanik, sh rahvusvahelise kaitse saaja, kes osaleb projekti tegevuses, mis aitab kaasa tema integreerumisele. Selleks et teha kindlaks, kas tegevus aitas osaleja integreerumisele kaasa, tuleb igalt osalejalt küsida tema arvamust peale iga tegevuse lõppu.
Kohanemisprogramm rahvusvahelise kaitse saajatele	AMIF R.2.9 Nende osalejate arv, kes teatasid, et tegevus aitas nende integreerumisele kaasa	arv	99	Osaleja - füüsiline isik, kes saab otseselt kasu. Käesoleva näitaja tähenduses on osaleja rahvusvahelise kaitse saaja, kes osaleb projekti tegevuses, mis aitab kaasa tema integreerumisele. Selleks et teha kindlaks, kas tegevus aitas osaleja integreerumisele kaasa, tuleb igalt osalejalt küsida tema arvamust peale iga tegevuse lõppu.

5. Projektide eelarved

5.1. TAT eelarve on 4 950 000 eurot. Eelarve koosneb AMIF toetusest (75%) ja riiklikust kaasfinantseeringust (25%)

Projekt	AMIF toetus (EUR)	Riiklik kaasfinantseering (EUR)	Kokku (EUR)	Kaudsete kulude määr (% otsestest kuludest)
Teadlikkuse tõstmine kohanemisest ja lõimumisest, sh kohaliku meedia kaasamine ja võimestamine	450 000	150 000	600 000	7%
Eesti keele kursused kolmandate riikide kodanikele, sh rahvusvahelise kaitse saajatele	1 275 000	425 000	1 700 000	7%
Koostöötegevused kolmandate riikide kodanike, sh rahvusvahelise kaitse saajate ühiskondliku aktiivsuse tõstmiseks	525 000	175 000	700 000	7%
Kohalike omavalitsuste võimekuse suurendamine kolmandate riikide kodanike, sh rahvusvahelise kaitse saajate toetamiseks ja sisserände väljakutsete lahendamiseks (teabe vahendamine ja avalike teenuste pakkumise toetamine)	225 000	75 000	300 000	7%
Infoplatvormide ja digiteenuste arendamine	562 500	187 500	750 000	7%
Kohanemisprogramm rahvusvahelise kaitse saajatele	675 000	225 000	900 000	7%

6. Korraldusasutus, rakendusasutus, rakendusüksus

Korraldusasutuse, rakendusasutuse ja rakendusüksuse ülesandeid täidab Siseministeerium (edaspidi *SiM*). Ülesandeid ei delegeerita.

SiM sisestab elluviija edastatud teabe alusel käesolevas TATis sätestatud projektide info

struktuuri-toetuste registrisse ja avab projekti.

7. Kulude abikõlblikkus

- 7.1. Abikõlblike kulude kindlaks määramisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-dest 15–17 ja 21.
- 7.2. Kaudsed kulud on ühendmääruse § 21 lõikes 5 nimetatud üldkulud ja § 21 lõikes 6 nimetatud tegevustega seotud § 16 lõikes 1 nimetatud personalikulud. Kaudseid kulusid hüvitatakse ühtse määra alusel vastavalt punktis 5 toodud protsendile abikõlblikest otsestest kuludest.
- 7.3. Kaudseid kulusid ei pea tõendama.
- 7.4. Abikõlblikud otsesed kulud on tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud ning on kirjeldatud punktis 2 projektide all. Projekti juhtimisega seotud personalikulud võivad moodustada kuni 10% projekti eelarvest, va projektis 2.5.
- 7.5. Kõikide projektide puhul kuulub abikõlblike kulude alla ka projekti tegevustes osalevate erivajadusega (liikumis-, nägemis-, kuulmis- või intellektipuudega) inimeste ligipääsetavuse tagamise kulud.
- 7.6. Elluviija peab tagama IKT seadmete ja süsteemide sihtotstarbelise kasutamise vähemalt kolm aastat pärast üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastamist.
- 7.7. Mitteabikõlblikud on ühendmääruse §-s 17 sätestatud kulud.

8. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 8.1. Toetust makstakse vastavalt ühendmääruse §-des 24 ja 26 sätestatud tingimustele.
- 8.2. Punktides 2.2.5., 2.3.5, 2.4.5., 2.5.5. ja 2.6.5 nimetatud elluviijal on õigus taotleda ja SiM-1 on õigus teha ettemakseid ÜSS2021_2027 § 14 ja ÜM § 30 kohaselt.
  - 8.2.1. Ettemakse kasutamise periood on kuni 90 kalendripäeva ettemakse laekumisest.
- 8.3. Toetust makstakse tegelike kulude alusel, kui abikõlblik kulu on tekkinud ja see on tasutud. Kaudseid kulusid hüvitatakse punkti 7.2 kohaselt.
- 8.4. Enne esimese makse saamist peab elluviija esitama SiMle:
  - 8.4.1. väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas projekti kulusid ja nende tasumist eristatakse raamatupidamises muudest projekti elluviija kuludest;
  - 8.4.2. asutuse riigihangete läbiviimise korra või selle asutuse riigihangete läbiviimise korra, kes elluviija nimel hankeid korraldab;
  - 8.4.3. edasivolitatud õiguste korral esindusõigusliku isiku antud volituse koopia.
- 8.5. Punktis 8.3 nimetatud dokumente ei pea esitama, kui elluviija on varem SiMle nimetatud dokumendid esitanud ja neid ei ole enne projekti rakendamist muudetud. Elluviija esitab SiMle sellekohase kirjaliku kinnituse.
- 8.6. Maksetaotlus tuleb esitada e-toetuse keskkonna kaudu vähemalt kord poolaastas, kuid mitte sagedamini kui kord kvartalis projekti elluviimise algusajast arvates.
- 8.7. Makse aluseks olevate dokumentide menetlusaeg on kuni 80 kalendripäeva dokumentide saamisest arvates.
- 8.8. SiMi õigused ja kohustused makse menetlemise peatamisel ja maksest keeldumisel on sätestatud ühendmääruse §-s 33.
- 8.9. Lõppmakse saamiseks esitavad dokumendid esitatakse koos projekti lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast kõigi tingimuste ja kohustuste täitmist ning SiMi kontrollitud lõpparuande kinnitamist.

9. Elluviija õigused ja kohustused

- 9.1. Elluviijale kohalduvad kõik ÜSS2021_2027 ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustused.

- 9.2. Elluviija peab täitma lisaks TATis sätestatud kohustustele ühendmääruse §-des 10 ja 11 toetuse saajale kehtestatud kohustusi, sh järgima ostumenetluse läbiviimise nõudeid.
- 9.3. Ühtlasi on elluviija kohustatud:
- 9.3.1. esitama SiMile projekti kirjelduse struktuuritoetuse registrisse sisestamiseks ministeeriumi väljatöötatud vormil 15 tööpäeva jooksul TATi kinnitamisest;
  - 9.3.2. esitama TATi projekti eelarve jagunemise tegevuste ja aastate kaupa kinnitamiseks SiMile 15 tööpäeva jooksul TATi kinnitamisest SiMi väljatöötatud vormil. Tegevuskava ja eelarveridade vahelist jaotust tohib muuta kuni kaks korda aastas (taotlus esitada SiMile 15. jaanuariks ja/või 15. juuniks). Tegevuskava ja eelarve muutmist ei ole vaja taotleda järgmistel juhtudel:
    - eelarverida suureneb vähem kui 15% kinnitatud eelarvereale plaanitud summast;
    - eelarvereale planeeritud summa jaotus muutub aastate lõikes;
    - täpsustub tegevuste kulude detailne kirjeldus.
  - 9.3.3. rakendama TAT-i projekti vastavalt kinnitatud tegevuste kirjeldusele ja eelarvele;
  - 9.3.4. esitama projekti maksete prognoosi SiMi väljatöötatud vormil iga aasta 15. jaanuariks ja 15. juuniks;
  - 9.3.5. teavitama SiMi, kui toetatava tegevusega samalaadsele tegevusele on taotletud toetust teistest meetmetest või muudest välisabi vahenditest;
  - 9.3.6. Teavitama SiMi ürituse (sh koolituse, seminari, konverentsi, infopäeva, õppevisiidi) toimumisest e-toetuse keskkonna kaudu vähemalt 14 päeva enne ürituse toimumist;
  - 9.3.7. koguma ja töötleva andmeid seirearuande jaoks, sh koolitatavate andmeid koolitustel osalenud isikute kohta kooskõlas isikuandmete kaitse seadusega ning tagama korrektsete osalejate andmete olemasolu e-toetuse keskkonnas hiljemalt vahe- ja lõpparuande esitamise ajaks;
  - 9.3.8. viivitamatult teavitama SiMi kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis:
    - 9.3.8.1. asjaoludest, mis takistavad täitmast elluviija ülesandeid;
    - 9.3.8.2. TATi muutmise vajalikkusest;
    - 9.3.8.3. projekti elluviimisel esinevatest probleemidest, mis võivad mõjutada tulemuse saavutamist.
- 9.4. Elluviija kohustub andma igakülgse sisulise panuse seiresse, kontrolli, auditisse või hindamisse.
- 9.5. Elluviija peab säilitama dokumente vastavalt ÜSS2021 2027 §-le 18 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 82 lõikele 1 viis aastat toetuse saajale tehtud lõppmakse tegemise aasta 31. detsembrist arvates, välja arvatud juhul, kui riigiabi reeglitest tuleneb teisiti.

10. Aruandlus

- 10.1. Elluviija esitab SiMile projekti tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise vahearuande SiMi väljatöötatud vormil e-toetuse keskkonna kaudu üldjuhul iga aasta 15. jaanuariks ja 15. juuniks vastavalt 31. detsembri ja 31. mai seisuga kumulatiivselt tegevuste elluviimise algusest. Kui projekti tegevuste alguse ja esimese vahearuande esitamise tähtpäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuanne järgmiseks tähtpäevaks.
- 10.2. Elluviija esitab SiMi-le projekti tegevuste, tulemuste ja näitajate saavutamise edenemise lõpparuande e-toetuse keskkonna kaudu 30 päeva jooksul alates projekti abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast. Kui projekti tegevused lõppevad enne abikõlblikkuse perioodi lõppu, tuleb lõpparuanne esitada 45 päeva jooksul tegevuste lõppemisest arvates.
- 10.3. Juhul, kui vahearuande ja lõpparuande esitamise tähtaja vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse ainult lõpparuanne.

- 10.4. Projekti vahe- ja lõpparuandes (edaspidi *projekti aruanne*) kajastatakse info vastavalt e-toetuse keskkonna aruande andmeväljades nõutule. Lõpparuandes kirjeldab projekti elluviija „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega seotud horisontaalsete põhimõtete edendamiseks ellu viidud tegevusi ja tegevuste tulemusi.
- 10.5. Kui e-toetuse keskkonna töös esineb tehniline viga, mis takistab aruande tähtaegset esitamist, loetakse projekti aruande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev peale vea kõrvaldamist.
- 10.6. SiM kontrollib üldjuhul 15 tööpäeva jooksul aruande laekumisest, kas projekti aruanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud ning kas see annab ülevaate elluviija tehtud tegevustest.
- 10.7. Kui projekti aruandes puudusi ei esine, kinnitab SiM projekti aruande.
- 10.8. Projekti aruandes puuduste esinemise korral annab SiM elluviijale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning SiM kinnitab aruande kümne tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.
- 10.9. Projektide puhul, mis sisaldavad koolitusi, mis toimuvad vähem kui kolm kuud enne projekti lõpparuande esitamise kuupäeva, esitab elluviija e-toetuse keskkonnas järelaruande.
- 10.10. SiMil on õigus igal ajal küsida projekti elluviijalt lisainfot projekti tegevuse käigu ja tulemuste kohta.

11. TATi muutmine

- 11.1. SiMil on õigus muuta TAT käskkirja enda või elluviija algatusel.
- 11.2. Kui ilmneb vajadus projekti tegevusi, tulemusi, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, esitab elluviija SiMile põhjendatud taotluse (edaspidi *TATi muutmise taotlus*).
- 11.3. SiM vaatab TATi muutmise taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul alates selle kättesaamisest ja annab hinnangu TATi muutmise taotluse kohta.
- 11.4. Puuduste esinemisel annab SiM elluviijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. TATi muutmise taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.
- 11.5. Elluviijal on võimalik TATi muutmist taotleda üks kord kuue kuu jooksul, välja arvatud juhul, kui on olemas SiMi eelnev nõusolek.
- 11.6. SiM võib TATi muuta, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TATi edukaks elluviimiseks või elluviijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. SiM teavitab sellest elluviijat mõistliku aja jooksul.
- 11.7. SiMil on õigus toetust suurendada ja vähendada. Toetuse summat võib suurendada ühendmääruse § 13 lõikes 1 toodud tingimuste kohaselt.
- 11.8. TAT muutmise eelnõu kooskõlastatakse vastavalt ühendmääruse §-le 48.

12. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

- 12.1. Finantskorrektsioone teeb SiM vastavalt ühendmääruse §-dele 34-37.
- 12.2. Kui abikõlbmatud kulud jäävad elluviija enda tasuda, siis vastavalt ühendmääruse § 37 lõikele 4, väheneb tegevuse eelarve finantskorrektsiooni võrra.

13. Vaiete lahendamine

- 13.1. SiM otsuse või toiminguga vaide või vaidluse menetleja on SiM, määrates vaide lahendajaks teenistuja, kes ei ole vaidlusaluses küsimuses otsuseid või toiminguid teinud või nende tegemist nõustanud. Vaide esitamisele ja menetlemisele kohalduvad ÜSS2021_2027 §-s 60 nimetatud erisused haldusmenetluse seaduses sätestatud vaide esitamise regulatsioonile.
- 13.2. Vaidlused riigiasutuste, sh valitsusasutuste vahel lahendatakse Vabariigi Valitsuse seaduses sätestatud korras.

14. Rakendussätted

Käskkiri jõustub tagasiulatuvalt alates 01.06.2023.

(allkirjastatud digitaalselt)

Lauri Läänemets
siseminister

Lisa 1. Seletuskiri

Lisa 2. Põhiõiguste harta ja puuetega inimeste õiguste konventsiooniga arvestamise kontroll-
leht